

VESTUL ROMÂNIEI

Ziar românesc independent din Oradea-Mare.

REDACTIA și ADMINISTRATIA :
Strada Francisc Deak No. 2.
Telefon 10-02.
Manuscrisele nu se înapoiază.

Director-Fondator : ȘTEFAN MĂRCUȘ

ABONAMENTE:

Apare de trei ori pe săptămână.
Pe o lună. 25 Lei
Pe un an. 260 Lei

RĂVAS

D-I profesor N. Iorga a vorbit despre introducerea limbii române în școlile confesionale minoritare. Ziarele minoritare se ocupă cu declarațiile Domniei Sale pe coloane întregi, ba atribuie deciziilor aduse în ședințele partidului maghiar din Cluj o deosebită greutate, prin faptul, că acelea au fost influențate de enunțările d-lui profesor Iorga. Atâta laudă din partea lor ne este neobișnuită, și dacă vom examina în fond chestiunea vom ajunge la convingerea, că singura bază a înțelegerii cu minoritățile este ca să ne cunoască limba precum le-am cunoscut și noi limba lor!

Teoria învățăturilor cari le strecurăm din trecutul de obidire de aci, ne impune ca să-i instruiem cât mai conștiincios, și ca să văzăm și ei ce frumusețe are, țara cu cântecele, obiceiurile, bogățiile ei, și ca să știe gândi, și ca să poată exact număra roadele bunurilor de cari se bucură în deplină libertate — și pe românește. Așa ne impune datoria față de Stat.

D-I O. Goga, a fost într-o audiență la Rege, și după aceea a discutat mai pe larg cu d. Vasile Goldiș. Acești oameni rari ai neamului mai au o chemare în viața noastră politico-culturală. Firi sensibile, ei au găsit pulsul zilelor și au curajul să bată la porțile de binefacere. Concepția lor largă caută calea sigură, pe care se pot uni elementele de muncă. Mulți le vor urma, mai ales tinerii cari nu și-au pierdut din idealismul încercat de anii luptelor eferme. De aci se poate profita mult bine, și scoala care păstrează misterele evolutive de credință națională, ei o pot desface, ei îi pot uni pe aceia, pe cari cărmuitori neiscușiți era să-i ducă pe căile greșite.

La 1 Noiembrie populația minoritară a serbat ziua morților. Cu această ocaziune mormintele de prin cimitire au fost acoperite cu flori și s'au aprins luminițe în amintirea sufletelor despărțite. Cerul a nroșit de lumina largă, aroma florilor a umplut aerul cald toamnăte, și seara mistică a cuprins firea omenească. Pace pre pământ!

Așa glăsuește rugăciunea viilor, spre odihna vecinică.

La bulgăruț greu care acopere viața fizică, este bine dacă medităm asupra germenului care rămâne nemuritor în urma noastră, și ne gândim în greutatea zilelor la aceea ce este bun omenească, — înțelegerea între oameni.

MINORITARIÎN ÎN ȘCOLILE ROMÂNESTE

Ministerul Instrucțiunii publice a ordonat desființarea școlilor maghiare-evrești. Elevii evrei s'au înscris și-au fost contopiți în liceele românești. Baza acestor dispoziții este absolut legală și justificată prin însăși rațiunea de Stat: *ținem în datoria noastră ca să ne îngrijim de existența cetățenilor, iar existența tuturor într'un Stat cu minorități considerabile, ori cum ar motiva-o alții, nu se poate face decât prin cunoașterea limbii statului. Autoritățile noastre nu fac altceva, decât mijlocesc aceste cunoștințe, în mod autoritar, pentruca din partea nimănui să nu primească reproșuri, și pentruca educația unitară să fie în liniște asigurată. Aceasta este în spiritul general de echitate omenească, este în înțelesul tratatelor de pace, în conștiința Societății Națiunilor și în baza legilor Țării. Evreii noștri totuși nu se linișesc. După protestele mai recente a delegațiilor ce se perindează pe la autorități, vin mai nou studenții evrei din clasele VII-VIII a liceului Gojdu din Oradea-Mare, cari cer să fie examinați la liceul Gojdu și cer ca să se poată înscrie la liceul izraelit.*

Nu este nici o piedecă ca acești elevi să treacă la liceul izraelit; faptul dovedește din nou, cu ce dragoste sunt pentru limba românească.

Ancheta este în curs și ea va fixa multe amănunte picante,

și va stabili dacă este oare vorba numai de o acțiune a tinerilor studenți, ori germenii mișcării este a se căuta mai departe.

Noi până acum am auzit mai ales din partea minoritarilor, că pe aci a domnit o cultură mai vastă, că civilizația s'a manifestat în forme mai occidentale, și mulți au dat și dau zilnic crezământ acestor supoziții, cari au un vâl prea rar, ca să nu descopere conturile figurilor ce se mișcă în dosul lui.

Evreii noștri minoritari zic că ei sunt maghiari, și țin la cultura în care au crescut.

Și noi am crescut în parte sub oblăduirea culturii maghiare, și totuși am rămas aceea ce suntem, așa și evreii când se vor trezi la conștiința lor națională, va trebui să conștientizeze, că manifestarea ei externă se face prin forme externe unitare, tot așa după cum ritul evreiesc ar impune viața cumpătată, — solidară și cinstea serbătorilor după rânduiala lui Melchisedec!

Acțiunea mai nouă a studenților liceali, desvoltă în tineretul nostru sentimentul național, și avem asigurarea că de pe băncile modeste, defăimate de dorinții culturii străine se vor crește elemente, cari vor ști să creeze altfel viitorul, decât aceia cari în bunăcredință, au profesat că prin o atitudine indulgentă minoritățile ne vor dărui încrederea lor.

Calendarul ziarului „Vestul României”

Ziarul „Vestul României” a hotărât să scoată un frumos calendar pe anul 1924.

Va fi una din lucrările rari atât ca text, — căci a reușit să obție colaborarea celor mai distinși scriitori din țară, — cât și ca tehnică.

Calendarul ziarului „Vestul României” se va adresa, nu numai intelectualilor cari vor găsi pe lângă partea calendaristică și pagini frumoase de literatură, ci mai ales, poporului care va găsi sfaturi pentru muncă, pentru îngrijirea vitelor, snoave, poezii populare din Bihor, schițe scurte pe înțelesul tuturor, etc., etc.

Pentru întreprinderi industriale și comerciale, calendarul ziarului „Vestul României” care va apare în mai multe zeci de mii de exemplare va fi un frumos teren pentru reclamă. Nici un comerciant, nici o casă de întreprindere nu va rămâne fără ca să nu-și facă reclamă în calendarul ziarului „Vestul României”.

Acest calendar nu va lipsi din nici o casă.

Orașele de frontieră

— Romanizarea în vestul României. —

Crearea României-Mari, fapt care constituie un act de dreptate istorică, pune generația noastră în fața a multe și variate probleme, de a căror soluționare depinde progresul țării noastre. Unele dintre ele au fost abordate, soluționate, total sau parțial, cu mai multă sau mai puțină competență. O chestiune însă, de o covârșitoare importanță, pe care guvernul nostru au neglijat-o, este opera de romanizare. Fără a ne atinge de drepturile minorităților, cari astăzi sunt respectate la noi mai mult decât în oricare alt stat creat prin ultimele tratate, o elementară datorie de demnitate națională trebuie să ne dicteze ca să facem cunoscute elementelor minoritare calitățile de ordin istoric, artistic și cultural ale poporului nostru, așa de rău, și adesea așa de fals cunoscute.

Opera aceasta trebuie cât mai neîntârziat întreprinsă în regiunea vestului României, unde, dacă la țară populația este aproape în total românească, în orașe, marea majoritate, este alcătuită din elemente cari, cu tot liberalismul nostru, se obstinează a trăi o viață — pentru totdeauna — opusă.

Teoretic s'a hotărât la București că în regiunea culturală periclitată (Oradea-Mare, Timișoara, Arad) se vor pune la dispoziția factorilor însărcinați cu opera culturală — profesorii — mijloacele de a lucra mai intens. Rămâne de văzut dacă se vor da într'adevăr aceste mijloace.

Când se va ajunge la aceasta, aparența înșelătoare că Oradea-Mare este un oraș ungurească, cum susținea într'un cotidian ungurească, un publicist condus și de alte interese decât purul adevăr, — va dispărea. În afară de dovezile de ordin istoric care ne arată că exista aci, în stăpânirea strămoșilor noștri o cetate cu caracter roman înainte de venirea ungarilor, mai sunt acte cari ne prezintă numeroase nume de români între anii 1201 și 1235, deci într'o vreme când românismul altei regiuni este mai greu de dovedit. O răspândire a limbii și culturii românești, ar prezenta avantajul de a face cunoscute multe lucruri de ordin istoric și etnografic cu totul în favorul nostru și care astăzi, din nenorocire, sunt ignorate. Numai dacă s'ar face aceasta s'ar dovedi că Oradea-Mare de ex. nu este nici de cum o creațiune politică și militară a ungarilor, în mijlocul unui ținut pustiu până atunci.

De aceea, toți românii, — fie și din proprie inițiativă, atunci când centrul s'ar dovedi neînțelegător al unor așa de mari chestiuni — suntem datori să lucrăm pentru răspândirea adevărului că trebuie să fie în vece românești aceste frumoase orașe din vestul României.

Gh. Sofronie,
prof. la liceul „Em. Gojdu”.

Curiozități.

Chiar în ziua când a fost numit noul director general la C. F. R., au avut loc două ciocniri. Semn că și d-sa calcă pe urmele d-lui Tancred Constantinescu și prin urmare va ajunge ministru.

Noile prețuri maximale

Consiliul orașului Oradea-Mare în temeiul „Legii pentru înfrânarea și reprimarea speculei ilicite” luând avizul reprezentanților consumatorilor și a reprezentanților diferitelor bresle de producție delegați de către Camera de Comerț și Industrie în ședința de azi cu data de 4 Noemvrie 1923, fixează prețurile maximale a produselor mai jos notate pe întreg teritoriul orașului Oradea-Mare așa cum urmează:

I. **Făina:** 1) Făina de pâine (neagră) măcinată din grâu bine curățit în extracțiune de 40%, loco moară pro kgr. Lei 5.—; fără spese de saci, manipulație, cifra de afaceri, taxa de timbru și înregistrare cari spese nu pot fi mai mari de 50 adică cincizeci bani pro kgr. 2) Făina de fiert loco moară pro kgr. Lei 8.50. 3) Făina 0 (lux) loco moară pro kgr. Lei 9.50.

II. **Făină în detalii:** 1) Făina de pâine (neagră) măcinată din grâu bine curățit în extracțiune de 40%, în detalii pro kgr. Lei 5.75. 2) Făina de fiert în detalii pro kgr. Lei 8.75. 3) Făina 0 (lux) în detalii pro kgr. Lei 9.75.

III. **Pâinea:** 1) Pâinea neagră cu ordinul No. 25601/1923, al Min. de Ind. și Comerț s'a fixat pro 1 kgr. în Lei 5, însă fără toleranță admisă de minister prețul unui kgr. întreg stabilește în pro kgr. Lei 5.75. 2) Pâinea albă din făină de fiert fără toleranță în detalii la revânzătorii pro kgr. Lei 9.—. 3) Pâinea albă din făină 0 (lux) fără toleranță în detalii la revânzătorii pro kgr. Lei 10.—. 4) Pâinea de secară pro kgr. Lei 5.75.

IV. **Laptele:** 1 lit. lapte de vacă Lei 5, transportat la casă Lei 5.50.

VI. **Carnea:** 1 kgr. inimă, ficat, rărunchi și plămâni Lei 6.—. 1 kgr. carne de vită cu 25 dkg-os Lei 16.—. 1 kgr. carne de vițel sugaci cu 25 dkg os Lei 20.—. 1 kg. carne de porc I. Lei 34.—. 1 kgr. carne de porc II. Lei 32.—. 1 kgr. untură (unsoare) topită Lei 65.—. 1 kgr. carne de oaie Lei 14.—.

V. **Prețurile în restaurante:** Supă de carne 2.—, 1.50, 1.—. Rasol cu sos 200 gr. carne 20 gr. sos 8.—, 7.70, 6.50. Orice fel de legumă uscată ori verde de zarzavat cu 100 gr. carne de vită 8.50, 8.—, 7.—. Orice fel de legumă uscată ori verde de zarzavat fără garnir de carne 6.—, 5.—, 4.50. Orice fel de legumă uscată ori verde de zarzavat cu 100 gr. carne de porc 13.—, 11.—, 10.—. Papricaș de vițel 200 gr. carne 10.50, 8.—, 6.—. Tocană cu castron (100 gr. carne 9.50, 7.50, 6.50).

VI. **Fripturi:** Friptură pregătită din carne de vită (200) gr. carne, friptură la tavă cu sos, friptură de carne albă, friptură cu slănină, friptură cu usturoi 10.—, 8.50, 6.50. Friptură pregătită din carne de vițel (200) gr. carne, rărunchi, pulpă de vițel și piept de vițel 11.50, 10.50, 8.50. 1 porțiune aluat fiert (teiței) cu brânză, mac, nucii, varză, etc. 8.—, 7.—, 5.—.

VII. **Prețurile în cafele și cofetării:** Cafea cu lapte cu peliță, 6.—, 4.50, 4.—, pentru funcționari publici și militari 4.—, 3.50, 2.—. 1 pahar lapte cu zahăr, 3.—, 3.—, 2.—, pentru funcționari publici și militari 2.50, 2.—. 1 cozonac 150.

Oradea-Mare, din ședința consiliului orașului ținută la 31 Octomvrie 1923.

Coriolan Bucico, m. p. primar.

Intrunirea românilor macedoneni din Capitală

Protestul contra persecuțiilor din Macedonia

Miercuri colonia românilor macedoneni din Capitală, a ținut o intrunire în localul societății de cultură macedo-română din calea Rahovei, pentru a protesta contra persecuțiilor românilor din peninsula Balcanică de către greci și sârbi.

Intrunirea s'a deschis la orele 9 jum. A prezidat d. Ciometti.

Vorbesc d-nii Tovarul președintele soc. studenților macedoi-români, Muși și Papageorghe, studenți, cari cer să se procedeze energic pentru încetarea persecuțiilor.

D. N. Batzaria arată starea mizerabilă în care se găsesc românii de peste hotare.

Sârbi și grecii tind să colonizeze ținuturile românești din Banat și Macedonia.

Vorbește de asasinarea fruntașului român Mușă Caprini din Veria (Macedonia).

Dacă guvernul nu intervine, să se alege la represalii.

Mai vorbește d-nii președinte Ciometti și Vasile.

Se citește și se votează apoi, o moțiune, protest, în sensul celor vorbite.

Se alege un comitet de acțiune.

Știri mărunte

— Turcia s'a proclamat republică. Kemal Pașa a fost ales ca președinte.

— Postul prim-ministru englez Bonar Law, a murit de pneumonie în ziua de 30 Octomvrie.

— În Polonia greva se întinde. S'a declarat greva și la poșta din Posen și Bromberg. Căile ferate au fost militarizate.

— Statele Unite au admis punctul de vedere al Franței în chestia reparațiilor.

— În Ungaria a fost convocată din nou Adunarea Națională. Aceasta în legătură cu ordonanța guvernului în chestia salarilor.

— Toți miniștrii noi din guvernul Brătianu au fost instalați pe la departamentele lor cu obicinuita solemnitate.

— Pădurile din Mehedinți, dela Mehadia la Baia de Aramă și Cloșani, în întindere de peste 80 km., sunt în făcări.

— La Berlin s'a găsit un nou portret al lui Dante. Expertii opinează că e opera unui artist Lombard și datează de pe la sfârșitul secolului al XV-lea.

— Guvernul turc a suspendat cea mai mare parte din gazetele grecești din Constantinopol, pe motiv că directorii lor se refugiaseră în străinătate.

— Baronul ungar Apor în vârstă de 37 ani a murit. Era cel mai mare bețiv de opium.

— Ieri s'a deschis în București seziunea de toamnă a Sinodului. Mesajul de deschidere l-a citit d-l Al. Lepădat ministru cultelor.

— Regina Mariora a Jugoslaviei împreună cu principele moștenitor micu Petre Ștefan au venit în București.

— Sâmbătă și azi Duminecă are loc în București congresul Micii Antante feministe.

Articole de modă bărbătești

Svettere, mănuși, ciorapi pentru dame și copii, mărunțișuri cu prețurile celea mai moderate la

MOLNAR

Bul. Regele Ferdinand No. 9

Note de călătorie

A te hotări să pleci astăzi în străinătate înseamnă energie — ori te îngrijești ca punga să-ți fie plină, și atunci o duci bine, ori trebuie să te decizi la multe neajunsuri de cari este legată încă și acuma o călătorie. Eu în mod fatal, pot să aleg numai felul de a călători în modul cel din urmă.

Automobilul ne duce repede din Oradea spre Episcopia. E plin de bagaje, vre'o 8 la număr. Abia mai este loc de șezut pentru soție, copilul și șoferul. La Episcopia treci peste vamă, dar mai înainte în căldura lunii Septemvrie, și în camera îndesuită se măsoară șunca, pulii, creierii, picioarele, ficatul și rânza lor pe niște măturături prea puțin igienice din birou. Apoi vine chestiunea autorizației de export. Eu am vre'o 50 kg. și pentru atâta am autorizație.

Ce să fac?

Abia aci aflu, că autorizația nu e bună. Din bunăvoința vamei, totuși

TEATRU ♦ LITERE ♦ ARTA

Toamna 'n satul nostru

□□□

*In vechiul nostru sat culcat pe vale,
Cu ulițele strâmbe și murdare,
Încearcă vântul să răstoale
Poporul necăjit al frunzei proletare.*

*In satul nostru ulițele parcă's moarte
Și noaptea urlă câinii lungă moarte,
În timp ce toamna cerne plumb și ploaie
Și pomii se despoaie.*

*In locul turmelor dela pășune
A coborât de mult în sat Răpciune
Și după el
A năvălit cu vânt și ceață, Brumărel.*

*In loc de hori în zi de sărbătoare
Doar frunzele se prind în dansuri funerare,
Și sunt mai multe cărpe negre 'n porți
De când mai des s'aude 'n sat de morți...*

*Pe vechiul nostru sat culcat pe vale
Un stol de corbi tot face rotofoale,
Iar ulițele parcă's moarte
Și noaptea urlă câinii lung a moarte.*

GEORGE A. PETRE.

Reviste primite.

Analele Olteniei. Anul II, No. 9, Sept., Oct. Revista craioveană care apare la două luni sub direcțiunea d-lor Gh. Laugier și profesorului C. D. Fortunescu, este una din lucrările de valoare, care scormone cu multă competență trecutul nostru. Atât ca tehnică cât și ca conținut poate sta alături de periodicele europene. Cu un sumar bogat, iscalit de savanți, istorici, archeologi și profesori cu un renume de mult stabilit și cu recenzii bogate și cu îngrijire scrise, abordând mai toată mișcarea intelectuală, revista Arhivele Olteniei este o comoară pentru ori care in-

telectual. Numărul de față are articolele iscalite de: N. Iorga, M. V. Demetrescu, Anastasie Georgescu, C. V. Obedeanu, Anton Oprescu, N. Ploșșor, C. A. Fortunesco, Gh. Laugier, etc.

Icoane Maramuresene: revistă lunară Anul I, No. 1, redactată de G. M. Zamfirescu. Cu plăcere luăm notă că mănunchiul de intelectuali din Satu-Mare au reușit să-și strângă rândurile și să pue bazele acestei reviste. La granița vestică a țării, orice licărire de cultură este bine venită. Salutăm deci cu toată dragostea apariția acestei noi reviste și-l dorim din suflet viață lungă. No. 1 are un sumar iscalit de: Ștefan Meteș, Al. Macedonski, I. Const. Periețeanu, A. Davidescu, George Doru-Dimitrescu, Francisca Paul, George Mihail-Zamfirescu, Bucur Dămbovița.

Cosinzeana. Anul VII, No. 20, revistă ilustrată condusă de Sebastian Bornemisa, Avem puține reviste pentru familie. Cosinzeana credem că e singura aci în Ardeal și răspunde unei necesități. Dovadă că, pe când atâtea periodice apar ca peste câte-va luni să dispară, ea își continuă activitatea și este în al VII-lea an.

Teatru.

Cunoscutul tenor Grozăvescu care s'a remarcat la opera din Cluj ca un mare cântăreț, a fost invitat la Budapesta să cânte ca oaspe în câteva opere. Tenorul Grozăvescu e văzut astăzi în întreaga lume muzicală ca un cântăreț de mare valoare.

Tot la opera din Budapesta a fost invitat din nou să cânte și baritonul Jean Athanasiu dela opera din București. Străinătatea începe să ne cunoască iar dușmanii noștri de până mai ieri să ne aprecieze.

Ne bucură faptul acesta.

O înjosire națională

Sub titlul de mai sus ziarul „Fascismul” scrie următoarele, reproducând și un document de conștiință și demnitate națională.

Maiorul Gheorghe Băgulescu din „Vânători de Munte”, cavaler al ordinului „Mihai Viteazul” și ofițer al „Legiunii de onoare” a fost șters din cadrele „Școlii Superioare de război” pe motivul... că ar simpatiza cu mișcarea fascistă.

Ca primă pedeapsă d-l General Mărdărescu, l-a împiedecat pe acest ofițer, care pe câmpul de luptă s'a identificat cu genul războinic al nemamului nostru, de a-și da ultimile două examene, după ce trecuse în mod strălucit pe toate celelalte.

Și pentru că astfel de suflete uriașe scapă umilelor analize cu care vrem să le măsurăm puterile spirituale, dăm cu titlu de document, interogatoriul ce i s'a luat la procesul dela 4 Sept. 1918, când guvernul Marghiloman cerea Consiliului de război al Corpului IV Armată, condamnarea acestui ofițer ca „trădător” pentru că se ridicase singur cu o energie și demnitate clasică în contra păcii separate cu nemții, pace prin care se runchia trupul țării și se ingenuchia demnitatea națională atât de eroic apărâtă pe câmpul de onoare. Iată-l:

— Știi motivul pentru care a-ți fost adus în fața Consiliului?

— Pentru că am scris în contra dușmanilor țării, în contra trădătorilor de eri, — pentru că a-și fi provocat, prin scrieri și manifestul ațigat, populația la ură și dispreț contra guvernului.

— D-ta ai scris manifestul?

— Hotărât.

— Pentru ce?

— Pentru că așa îmi spune conștiința mea; iam scris pentru ca lumea să vadă care este adevărata conștiință a poporului român, alta decât aceea care transpiră din presa trădătorilor.

— Orice ar fi fost, d-ta ca militar, nu aveai dreptul să o faci.

— Conștiința, d-le Președinte, este în raport cu sufletul, nu cu meseria.

— Regulamentele militare opresc pe ofițeri să se amestice în treburile politice.

— Să se spună odată hotărât că noi ostașii fronturilor de bătaie nu avem voie și dreptul să ridicăm cuvântul în chestiuni da cea mai înaltă conștiință a Neamului, și că aceasta este permisă numai lui Heffer dela „Arena”, lui Hertz dela „Gazeta Bucureștilor” și altora asemenea drept preț al vitejiei și străduinței faptelor săvârșite de ei. Regulamentul oprește politica de partid, nu politica Neamului.

— Conștiința d-tale, de unde știi că este și a țării?

— Pentru că așa am cunoscut-o în vremea zilelor de energie. Dacă astăzi se contestă această conștiință a neamului — a celor vii de astăzi — atunci am scris manifestul sprijinit pe conștiința morților de eri. Conștiința au murit ostașii d-le Președinte, căci dacă n'ar fi avut conștiința, româneau sănătoși la București.

S. L.

duc o cantitate oareșicare-va pentru timpul de 3 săptămâni cât concep să stau la socru din Viena.

Observ, că în graba mare, a dispărut coletul plin cu garderoba fetiței. Să începe o vânatoare prin vagoane și în gară. În sfârșit, — coletul se află, închis într'un cupeu unde mai erau câte-va bagaje, dar nici o persoană vietuitoare. Plătim vama vre'o 300 lei și hai mai departe. Eșofat de o muncă și fugă concentrată de un cias, a-și ședea unde-va, dară nu am loc. Cu vagon direct ajungem după o călătorie de 18 ore dimineața la Viena. În drum nu am avut nici un năcaz, ba spre Austria viza era și mai simplificată, precum și controlul vamal aproape ca în vremuri de pace nu în tren, ci în gara din Viena.

Dorind să fac bucurie socrilor am luat cu mine 3 litre kg. țuică de calsine. Le purtam ca o glorie asupra lucrurilor bune de pe la noi. Hamalul mi-a atras atenția că vor costa mult. Una în urma pericolului a dispărut în buzunarul larg, dară pentru

celelalte 2 kg.-me am solvit în vama suma de 90.000 cor austr. după cursul de atunci 260 Lei, adică 130 Lei la kg. — Aceași vamă se ia și după Vnuri. Prin acesteia previn austriacii importului-spirituoselor, de cari dispun și ei. Plătesc în vamă total suma de cor. aust. 130.000. În primul moment mă simț zăpăcit de cifrele cari le aud, vârcam automobilul, hamalul mulțumește pentru celea 15.000 cor. primite și ajungem la cvartir solvind pentru distracția cu automobilul 90.000 cor.

Bravo, mă gândesc așa va merge bine! numai punga să fie cât de mare.

I-mi pare rău că am pierdut dinaintea ochilor eroii cu nasul cărn, trecuți din România spre Ungaria cari a luat o bucată de 2 Lei stricăcică, a scuipat pe ea și a călcat-o sub picioare. A fost un gest desgustător, cu care ar conveni ca să răspundem unora dintre străinii cari ne cercetează.

La poliție nu am fost, bilet de liberă petrecere nimeni nu mi-a cerut am complectat datele pe un buletin de înscriere, atâta tot.

Rezolvarea crizei de numerar

— Se va face o nouă emisiune de bilete de bancă. — O ședință a asociațiilor băncilor române. —

Eri după amiază la orele 1 a avut loc la Banca Națională din București o ședință a „Asociației băncilor române”, sub președinția d-lui M. Oromolu, guvernatorul Băncii Naționale și la care au luat parte directorii băncilor din Capitală, provincie și noile ținuturi în număr de peste 25.

S'a discutat dacă în actualele împrejurări este oportună o sprire a circulației.

D. I. D. Protopopescu, director general la banca Franco-Română a arătat că o sporire a circulației n'ar avea o influență hotărâtoare asupra cursului leului, dacă n'ar fi consacrată industriei care produce și ține în același timp banii în țară. În nici un caz însă noua emisiune n'ar trebui să servească la cumpărare de devize sau pentru împrumuturi de stat.

D. M. Blank, director general al Băncii Marmarosch, Blank & Co., spune că la noi nu s'a făcut mai nimic pentru ridicarea valutei noastre. *Propune prohibirea importului fără a ține seama de inconvenientele ce s'ar aduce altor state. Ca încheiere d-sa cere să se dea băncilor bani înainte de începerea funcționării „Creditei Industriale” spunând că o emisiune nouă contra poliței n'ar constitui o inflație.*

D. M. A. Georgescu directorul general al „Băncii Generale a Țării Românești” este pentru o libertate cât mai mare a muncii și producției, întrucât fără asemenea măsuri nu vom putea îndrepta leul. Cere găsirea de mijloace pentru îndreptarea leului prin lăsarea liberă a exportului și intensificarea producției.

D. M. Manoilescu, directorul general al „Băncii Țărănești” spune că emisiunile de până acum nu s'au făcut în raport cu scumpetea și că urcarea prețurilor la articolele de consumație tinde pentru ajungerea prețurilor mondiale.

D. Al. Ștefănescu, fost director la „Banca Națională” cere coordonarea intereselor generale ale țării cu acele ale băncilor.

În acest sens propune ca nevoile băncilor să fie satisfăcute în ordinea următoare:

1) Se va da băncilor puțința de a restitui la cerere atât depozitele din țară cât și acele ce se liberează.

Apoi pentru încurajarea și activarea exportului și numai în urmă pentru ajutorarea industriei și a comerțului.

Termină exprimând că nu putem aluneca pe panta emisiunilor fără socoteală și ca atare trebuie să venim în ajutorul pieței cu foarte mare băgare de seamă.

D. M. Oromolu, guvernatorul Băncii Naționale și președintele „Asociației băncilor române” spune că în timp de aproape doi ani de când a venit la Banca Națională a făcut diferite emisiuni în sume de peste patru miliarde lei, ce le-a pus în diferite rânduri la dispoziția pieței. Termină spunând că va propune această cerere a asociației băncilor române, pentru sporirea circulației, consiliului Băncii Naționale și că ajutoarele se vor da în următoarea ordine:

1) Pentru a se putea face față retragerii depozitelor.

2) Pentru intensificarea exportului și numai în urmă pentru ajutorarea industriei și a comerțului.

Doriți se vă

aprovizionați eficient cu albituri și ciorapi? Incercați odată la

Bermann

Pasagiul „Vulturul Negru”

Mișcarea Muncitorească

— Un cerc cultural și a bibliotecă pentru meseriașii C. F. R. —

Ziarul nostru urmărind cu râvnă a deveni oglinda fidelă a întregului complex de viață socială a Oradei-Mari, a Bihorului și chiar a întregului vest al României anunță inaugurarea unei rubrici cu titlul de mai sus.

Suntem nespuse de satisfăcuți că trebuie să ne ocupăm chiar dela început cu chestiuni culturale ce mijesc în mijlocul muncitorimii și meseriașilor de toate gradele.

Experiența vremurilor celui mai apropiat trecut, a trecutului care încă nici nu s'a rupt bine din prezentul ce-l avem sub ochi, au deschis — se vede — atât mintea, cât și inima acelor harnice albine în care țara își pune îngândurată mari nădejdi în aceste vremuri de refacere.

Țara încă nu și-a scuturat bine zăbranicul doliului ce fâlfâie deasupra ei în urma groaznicului război — războiul sângelui, — și iată că trece prin cel de al doilea război, tot așa de crâncen: războiul muncii.

Sângele vitejilor a scăpat frații din mâinile dușmanilor și a făcut țara mai mare; munca va scăpa această țară din ghiarele crizei economice, numai munca va aduce adevărata predominare a noastră asupra dușmanilor ce ne pândesc din umbră — fie ei în afara hotarelor, fie înăuntrul țării, printre noi. Experiențe multiple au dovedit însă că cu cantitate fără calitate nu câștigă destulă superioritate și deci, în războiul muncii trebuie și calitate: munca reclamă și ea azi cultură, cât mai multă cultură.

Mecanicii, fochiștii, maștrii, lăcătușii și toți meseriașii din serviciul tracțiunii din Depoul de locomotive și atelierele C. F. R. Oradea-Mare, ca o a doua armată a acestui al doilea război, au înțeles se vede prea bine necesitatea epocii prin care trecem, au înțeles așa cum trebuie taina acestui inevitabil proces de evoluție și nu vor să rămână printre cei din urmă.

Sub conducerea unui încercat și vechiu luptător pe terenul ridicării nivelului cultural-național și economic al poporului și care este locot. Toescu, un ofițer distins sub toate raporturile (actualmente comandant militar al Depoului și Atel. C. F. R. Oradea-Mare), muncitorii și meseriașii C. F. R. au hotărât înființarea unui cerc cultural al lor și înființarea unei biblioteci pentru ei și familiile lor.

Numitul ofițer, sprijinit și pe concursul larg al personalului tehnic respectiv în frunte cu d. inspector-inginer Ats și șeful de depou d. Isăcescu, deschide azi Sâmbătă 3 c. seria conferințelor cu o cuvântare de deschidere și o conferință: „A te cunoaște pe tine însuși”.

Acest cerc cultural își va ține deocamdată ședințele în localul Școlii de ucenici C. F. R.

Bucuria noastră nu e mică văzând calea frumoasă de triplă înălțare culturală, morală și națională pe care muncitorimea noastră începe a-și îndrepta pașii siguri de acum încolo.

Vom reveni cât de curând rezumând totdeauna și conferințele instructive ce se vor ține.

INFORMAȚIUNI

Urmându-și programul, ziarul nostru își continuă apariția de 3 ori pe săptămână. Deoarece publicul a început să ne sprijinească în săptămâna aceasta am apărut de două ori în 4 pagini. Doriți să putem apărea regulat așa și facem apel ca toți românii să ne sprijinească.

Introducerea gazetei în toate familiile, iată ce cerem publicului cetitor iar întreprinderilor comerciale și industriale le cerem să-și facă reclama prin gazeta noastră.

Acesta este sprijinul real care ni se poate da.

Curtea de Apel. D-l Petru Rădulescu, consilier la Curtea de Apel din localitate a fost mutat la Cluj în locul d-lui Cincinat Pavelescu, mutat în locul d-sale aici. D-l Consilier Ciurea din Regat a fost mutat la Curtea de Apel din localitate.

FABRICA DE PĂLĂRII „METEOR”

PASAGIUL VULTURUL NEGRU

Transformă cu mult gust tot felul de pălării de dame și pălării bărbătești.

Comenzile se primesc la „Erzsébet” Salon de pălării, 10

Comisiunea pentru pregătirea

serbărilor „Astra” la pentru Decembrie 1923 în Oradea-Mare compusă din Dnii Gh. Popa, Șt. Mărcuș și Dr. Șt. Muntean a fixat următorul program:

1) Tedeum în bisericile românești. 2) Ora 11 ședință festivă în sala primăriei. Conferențiar: Dr. Gh. Tulpure. 3) Orele 4 matineul școlarilor în sala Redutei. 4) Ora 8 seara festivă în Teatrul Orășenesc cu concursul trupei Teatrului Național din Cluj. Duminecă 2 Decembrie la orele 5 p. m. ședința Astei pentru popor în velenția. Conferențiar: Prof. Gh. Cosma.

Concurs. Primăria orașului publică concurs pentru ocuparea unui post de copist vacant prevăzut în buget cu salariul grad 11³. Doritorii trebuie să aibă cel puțin 4 clase civile să posede limba statului și să fi implinit vârsta de 18 ani. Cererile se pot înainta până la 15 Noembrie.

D-l Primar C. Bucico a ordonat ca toate lucrările pe anul în curs să fie puse la curent pentruca la 31 Decembrie să se poată încheia anul bugetar. Consilierii au luat dispozițiuni pentru studierea bugetului pe anul viitor. Bugetul anului curent este ceva mai redus ca cel din anul trecut de oarece ministerul a tăiat unele sume.

Oficiul de locuințe. Azi la orele 4 se întrunește pentru prima oară comisiunea de locuințe sub prezidenția d-lui col. Ioanid. D-l Prefect va fi reprezentat prin d-l secretar Ilie. Ședința se va ține la Școala de Cadeți.

Schrank By Perless London au sosit stoffe engleze speciale la **HACKMAYER** croitor bărbătesc Strada Avram Iancu No. 2

Iar s'a scumpit hârtia pentru ziare. Ziarele Adevărul, Aurora, Argus, Dimineața, Indreptarea, Lupta, Pesa, Plutus, Universul și Rampa au întocmit un memoriu adresat d-lui ministru de industrie prin care cer să acorde scutire de vamă la importul hârtiei rotative, dacă fabricile din țară nu revin și nu respectă prețul de lei 15.80 kgri de hârtie, ci continuă a socoti 18.80 kilogramul. Memoriul va fi înaintat astăzi d-lui Tancred Constantinescu.

Începând cu 1 Noembrie s'a modificat mersul trenurilor. În numărul viitor vom publica noul mers al trenurilor.

În urma unui ordin al primăriei, prefectura de poliție a întrezis pe viitor circulația pe trottoarele străzilor principale a cărucioarelor cu copii. Contravenienții se vor pedepsi conform prevederilor legii circulației.

Unificarea comisiei agrare. Comisia agrară județeană care era împărțită în două părți, una sub conducerea d-lui consilier Rădulescu Petre și a doua sub conducerea d-lui Mănescu, au fuzionat într-una singură sub conducerea d-lui Mănescu.

O școală primară amenințată.

„Plugarul” din Șimleul Silvaniei ne aduce știrea că școala primară de stat din acel oraș este amenințată să fie închisă din lipsa de combustibil. Ministerul acordase pentru această școală doar 50.000 lei iar primăria nu vrea să o aprovizioneze cu lemne.

Întrebăm și noi acum, se vor repeta evenimentele de acum un an când au fost nevoite multe școli primare ca să-și suspendeze cursurile din lipsă de lemne? Experiența nu le-a ajuns oare forurilor noastre competente ca să ia măsuri?

S'a compus o comisie nouă de recurs pentru impozite sub președinția d-lui jude Docan.

În canalul băilor Felix s'a găsit ieri cadavrul unui om de aproximativ 65 de ani. Era îmbrăcat în pantaloni suri manta militară italiană. Până acum nu s'a putut stabili identitatea.

Condamnarea asasinilor din Bucoveni. Alaltă ieri s'a judecat procesul asasinilor din Bucoveni. Sunt implicați 8 țigani, dintre cari și o femeie. S'a dat următoarea sentință:

Trei dintre țigani au fost condamnați la muncă silnică, o parte la penitenciar pe câțva timp iar altă parte au fost achitați.

Spălătorie chimică

Edificiul Bazar. Partea spre teatru

Primesc tot felul de haine — rufărie pentru curățit chimic. Călcatul hainelor se face imediat

Samuil Borgos

Septămâna aceasta a plecat batalionul 10 Vânători de Munte format din regimentul 16 Vânători. Cu această ocazie a avut loc o scurtă paradă în piața Unirii la care au fost de față în afară de autoritățile militare, dl. prefect V. Hodor primarul C. Bucico subprefectul Tempelean etc. În numele regimentului a vorbit d-l Col. Saal, mulțumind pentru găzduirea care a făcut-o orașul acestui batalion. A răspuns primarul C. Bucico în numele garnizonei. După acestea a urmat defilarea în piața Regina Maria. Cu acest batalion pleacă un număr de ofițeri cari lasă o amintire plăcută în societatea oradană.

Advocați români din Oradea-Mare, convocați în conferință de Dr. Nicolae Zigre ca delegat al decanului baroului avocaților din localitate în scopul de a candida pe cenzorii la examenele candidaților de avocați, care este constituită în Oradea-Mare în baza legii avocațiale. Au pus candidatura în comisia de examinare din partea lor a Domnilor Demetriu Kiss, Dr. Aurel Lazăr și Dr. Nicolae Zigre. La această conferință nu au fost invitați avocații Dr. Simonca și Dr. Pelle.

JULIU GERGELY

CROITOR CIVIL ȘI MILITAR

Mare magazin de rechizite UNIFORME ȘI CHIPIURI

Oradea-Mare, Bul. Reg. Ferdinand, 55

Leul a fost cotate ieri la Paris cu 8.25. La Zürich a fost cotate cu 2.70.

Marcel Meisels, supus austriac acum 7-8 luni a fost prins cu o contrabandă de mătase și a fost condamnat la 2 ani închisoare. Fiind bolnav, fusese trimis la spital, de unde a reușit să fugă, și ca culme, cu pașaport românesc.

Pe lângă procesul penal însă mai vrea un proces fiscal de câteva milioane pentru despăgubiri.

Ieri s'a dezbătut acest proces la tribunalul din localitate. Autoritățile noastre știu că Meisels se află la Viena. Apărătorul acestuia d. Dr. Andru, înainte de începerea dezbaterilor a declarat că renunță la apărare deoarece n'a primit nici un onorar. Procesul s'a amânat pentru 31 ianuarie 1924, dată pentru care a fost citat și Meisels să se prezinte spre a-și apăra interesele. E curioasă această citare întrucât se știe că inculpatul nu poate veni, deoarece e pușcăriaș evadat.

In ziua de 24 Noembrie va sosi în localitate trupa de sub conducerea d-nei Marioara Voiculescu pentru a da o singură reprezentație la Teatrul „Regina Maria”.

Cinema Apollo: Astăzi Sâmbătă va rula partea II-a a senzaționalului film de aventuri partea din urmă „*Loștilor Satanei*” cu Harry Piel în rolul principal. Inceputul reprezentațiilor la orele: 3, 5, 7 și 9 ore. Reprezentația dela orele 3 este cu prețuri reduse. Biletele la casă.

Blănărie nouă!

Primesc tot felul de lucrări în blănărie cu prețurile cele mai convenabile.

Pasagiul „Vulturul Negru”
:-: prăvălie No. 82 :-:

Azi are loc o ședință în orașul nostru pentru rezolvirea crizei de locuințe prin construire. S'au luat arăta locuințe pentru fel de fel de instituții financiare și de comerț în cât criza aceasta a devenit acută și amenință pe mulți funcționari să rămână fără adăpost. Credem că e datoria acestor instituții ca să contribuie pentru clădirea de noi locuințe. În ședința de azi unde sunt invitați mai mulți experți credem că se va discuta chestia și din această latură.

Al. Auslender Adorian, un cetățean bine cunoscut în orașul nostru, a fost arestat împreună cu Kovacs, fiul negustorului cu același nume din str. Avram Iancu. El a falsificat niște acte prin care Kovacs a reușit să dovedească că este scutit de serviciul militar. Timp de trei ani de zile acest anume Kovacs, grație acestor acte, reușise să se sustragă serviciului militar. Acum însă la o revizuire s'a descoperit falsul. Adorian se dădea drept medic deși nu era. În timpul ocupației române din Budapesta, susnumitul s'a dat drept secretar general al prim-ministrului Fridrich deși el era un simplu samsar.

Ludovic Kiss, fost funcționar la filiala Băncii de Comerț Ungară din Budapesta, a ridicat sume mari cam 4 milioane lei, dela Banca Centrală din localitate, alte bănci și particulari, pentru transacțiuni de bursă și cumpărare de coroane. Intors ieri în orașul nostru a declarat că bani i-a pierdut la bursă. În urma plângerilor făcute de păgubași a fost arestat.

Poliția locală a arestat pe indivizii Ion Blaga, Florea Precup, Petru Gezzi și Nicola Gezzi cari au furat mai multe mărfuri prețioase din trenurile cari făcea cursa Oradea-Mare—Cluj. Răufăcătorii au fost predați parchetului.

Școala profesională de fete se ve plasa în mod interimar în clădirea grădinei de copii Nr. 1 din Str. Prințul Carol și în Str. General Holban.

In comuna Aușeu plasa Aleșd se va întruni Duminică un Comitet care va pune bazele mai școli primare în amintirea primului profesor universitar de limba română la universitatea din Budapesta și membru fondator al Academiei române născut de aci Alexandru Roman.

Direcțiunea Uzinei electrice a avisat consiliul orașenesc că Luni la orele 6 se va pune în activitate noul cazan adoptat pentru intensificarea curentului electric.

La creditul industrial s'au scris în Oradea-Mare doar 460 mil lei. Rezultatul acesta este foarte slab căci la Timișoara d. ex. s'au semnat până acum 2 milioane lei. Acesta se explică prin faptul că Oradea-Mare are situația economică foarte precară și că criza de numerar este foarte prununțată.

Noi parlamentari în Bihor

Se știe că cei doi deputați, unul al orașului Oradea-Mare d-l dr *Nicolae Zigre* fost și subsecretar de stat al minorităților și celălalt al Sălardului, d-l dr *Sever Andru*, și-au înaintat demisiile din partidul liberal și din deputație, încă de acum un an.

Aceste demisii însă nu au fost primite de sesiunea trecută, a Parlamentului, așa că susnumiții continuau a fi deputați fără ca să participe la lucrările parlamentare.

În sesiunea anului aceste s'a luat în discuție aceste demisii și pare a se fi primit demisia d-lui dr *Sever Andru*. În locul acestuia în caz când va fi vacant, va candida d-l *Tancred Constantinescu* din partea guvernului. Demisia d-lui dr *Nicolae Zigre* n'a fost primită.

Cetățenii orașului nostru au adresat o scrisoare deschisă d-lui dr *Nicolae Zigre* prin care îi cer fie să se prezinte în Parlament pentru a apăra interesele alegătorilor orașului, fie să stăruiască pentru ca demisia d-sale să fie primită spre a se putea trimite un alt reprezentant în Cameră.

Noi credem că nu e momentul oportun ca circumscripția electorală a Oradiei-Mari să fie expusă azi la noi alegeri și rugăm pe d-l *Nicolae Zigre* să revie asupra demisiei d-sale și să se prezinte în Parlament unde are o misiune frumoasă. Il cunoaștem ca om integru și știm că va lupta cinstit și demn pentru îmbunătățirea atâtor rele cari bântuie azi la noi.

Căutăm corespondenți în toate orașele din județele Bihor, Sătmăr și Sălaj.

Cumpărați dela producători!

Industria Textilă de Lână

S. A.
Bulev. Regele Ferdinand No. 13

Depozitul tuturor produselor
:-: din fabrică. :-:
Vânzarea pe lângă prețuri
de fabrică riguros fixate.

Telefon 16-63 Telegrama: FONAL

ULTIMA ORA

Rador ora 4.

D. V. Brătianu a dat ordin Băncii Naționale ca începând cu 1 Ianuarie să scoată din circulație biletele de 500. Se vor pune în circulație noi bilete. Această dispoziție e justificată că actualele bilete sunt ușor de falsificat.

— Din sursă bine informată Rador află că toți prefectii din Transilvania și Bucovina vor fi invitați la Ministerul de Interne la o conferință în care vor fi inițiate în noile intenții ale guvernului și mai cu seamă în: politica față de minorități.

Se crede că se vor face mari schimbări de prefecti cu această ocazie.

— **In portul Constanța a sosit un mare vapor german aducând mari cantități de mașini în contul reparațiilor.**

— D-l Pădure administratorul general al Teatrului Național din București a fost închis la Văcărești în urma neregulelor dela acest teatru.

Budapesta. — Alaltăieri, în Budapesta, politicienii octobriști, partizanii ai lui M. Károlyi, fost președinte al republicii Ungare în 1918, și aderenții de-ai lui Oszkár Jászi,

au organizat o aniversare a revoluției maghiare. La această serbare au fost sărbătoriți M. Károlyi și Oszkár Jászi, proscrisi de 5 ori din Ungaria. Acest fapt a provocat o senzație în întreaga Ungarie căci până mai ieri nimeni nu putea vorbi de aceștia fără risc, căci erau considerați ca trădători de patrie.

În sala „Royal” unde a avut loc această comemorare, octobriștii au cerut alungarea actualului regim și restaurarea republicei.

A prezidat Dr. Nagy Vincze, fost ministru de interne în guvernul Károlyi, care până acuma a trăit în Satu-Mare, a spus: guvernul actual ungar este reacționar. Poate să mulțumească românilor de venirea lui la putere fiindcă românii au alungat pe comuniști dela noi.

Au mai vorbit apoi prof. universitar Dr. Vámbéry, care spune că regimul actual califică de trădători de patrie pe toți aceia cari nu cred că Oszkár Jászi nu ar fi avut posibilitatea, cu ocazia tratativelor sale de 24 ceasuri din anul 1918 la Arad cu Iuliu Maniu și Vasile Goldiș de a repara toate crimele maghiare de 40 ani săvârșite contra românilor dacă ei însuși nu ar fi fost trădători.

Revoluția din Octombrie 1918 considerându-se ca o crimă față de statul ungar, procurorul de stat a acuzat de lăudarea crimei pe manifestanți și a intentat acțiune publică contra lor.

OFICIUL DE LOCUINȚE.

PUBLICAȚIUNE.

Se aduce la cunoștință generală: Prin jurnalul Consiliului de Miniștri No. 2435 publicat în M. Of. No. 152-1923, dispunându-se aplicarea legii rechizițiilor cu privire la locuințe pentru ofițeri, trupă și funcționarii statului, cu plată, din teritoriile alpine.

Autoritatea militară din Oradea-Mare, de comun acord cu autoritățile administrative și potrivit art. 36 din Regulamentul legii rechizițiilor, a înstituit comisiunea mixtă prevăzută, pentru rechiziționarea locuințelor necesare, care prin delegații săi a și început recensământul. Cu începere de joi 1 Noembrie a. c. Comisiunea, prezidată de delegatul militar.

Comandantul garnizoanei — va funcționa pe lângă Comandamentul Diviziei 17: — casarma Regele Ferdinand; unde se vor adresa, în scris, toate cererile în fiecare zi de lucru între orele 9-12 și 30 a m.

Toate cererile atât ale funcționarilor statului cât și ale militarilor, vor purta viza autorităților respective că solicitatorul conțea la acel serviciu și are nevoie de locuință, fiind familist sau nu; orice cerere venită pe altă cale și fără datele de mai sus va fi considerată nulă.

Comisiunea se va întruni de 2 ori pe săptămână Mercuri și Sâmbătă d. p. Cererile soluționate în ordinea înregistrării lor vor fi trimise Prefecturii Poliției locale, care va elibera bonul regulamentar No. 11 și va pune în posesia locuinței pe cei în drept. Deciziunile Comisiei sunt definitive; orice intervenții sunt excluse. Odată cu soluționarea cererii se va fixa de către Comisie și chiria. Nu se vor face decât rechiziții legale și strictul necesar pentru satisfacerea cererilor, în ordinea urgenței.

Comandantul garnizoanei prin delegație
Colonel N. Ioanid.

Societatea Cooperativă de Grădinarie „Leguma” Oradea-Mare.

Publicațiune.

D-nii acționari din nou sunt rugați a face vârsământul complet al sumelor subscrise până la 15 Noembrie a. c. la sediul Societății în Piața Cetăței No. 2, localul Societății de Tramvae între orele 10-12, când directorul trebuie să fie acolo spre a lucra.

Acei care nu vor achita vor perde conform statutelor, sumele depuse până acuma.

Oradea-Mare, la 31 Octomvrie 1923.

CATALOG.

Cu prețurile curente ale mai jos să fac ețin după măsură și după modele de modă de sezonului
costumuri de bărbați raglane pardesiuri
mantale de iarnă cari satisfac pretențiile tuturor la

Iuliu Gergely
croitorie bărbătească
Bulev. Regele Ferdinand No. 55

1 Sacco după măsură din stofe jumătate lână neagră, sură, ori în alte culori L 1850-1980
2 Din material curat din lână în diferite culori sacco după măsură L 2200-2380
3 În culori de modă I-a material din lână sacco după măsură L 2780-2930
4 Din materiale de primul ordin din străinătate sacco după măsură L 3280-3500
5 Pardesiuri, raglane și mantale de iarnă dela 1750 Lei în sus
6 Din materialele cele mai fine și pe lângă prețuri cari se vor fixa la comandă să efectuează costume de ceremonie și alte specialități.

TELEFON 3-98

PRODUS ELE FABRICEI DE BERE
CZELL
DIN CLUJ

Din cauza calităților lor neîntrecute sunt Mărcile Conducătoare

Berea nutritivă „Hercules”
și Berea deschisă „Monoștor”

Cine dorește să bea bere bună să ceară pretutindeni numai pe acestea.

Lloyd 1749.-20.

Depou principal „ORIENT” S. A. pentru Industrie și Comerț
la Oradea-Mare Str. Gllányi, 5-7. Telefon 3-98.

TELEFON 3-98